

νος, εἶνε μία ὁμαδική καὶ κοινὴ ἐνέργεια ὄλων τῶν πολιτισμένων ἔθνων».

«Ὅλα αὐτὰ συμπεριελήφθησαν εἰς «λευκὴν βίβλον» τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως «περὶ τῆς ἐν Ρωσσίᾳ καταστάσεως. Σχεδὸν ἀμέσως ὅμως, μετὰ τὴν ἔκδοσίν της, ἡ λευκὴ αὐτὴ βίβλος, ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ εὗρεθῆ εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ ἕνα ἀντίτυπὸν της ἀκόμη. Ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἀργότερα, ἔτέθη εἰς κυκλοφορίαν νέα ἔκδοσις τῆς λευκῆς βίβλου, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχον ἐπιμελῶς ἀφαιρεθῆ καὶ τὸ ἀνωτέρω μεταφραζόμενον ἀπόσπασμα καὶ ὅ,τι ἄλλο εἶχε σχέσιν μὲ τὸ «μυστικὸν συμβούλιον». Τὸ Συμβούλιον εἶχεν ἀρχίσει τὴν δρασίαν του πρὸς παρεμπόδισιν κάθε πληροφορίας περὶ τῆς ὑπάρξεώς του, δρασίαν, τῆς ὁποίας συνέχειαν ἀποτελεῖ ἡ πρόσφατος ἐξαφάνισις τοῦ βιβλίου τῶν Φὸς καὶ Τζεράτυ».

3. Οἱ κινητήριοι μοχλοὶ τῶν μυστικῶν δυνάμεων καὶ οἱ σκοποὶ αὐτῶν.

Ἐξ ὧσων ἀνωτέρω λέγονται καὶ ἐν γένει καθ' ὅλας τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις καὶ πληροφορίας, τὰς ὁποίας παρέχουν μερικοὶ συγγραφεῖς, ἅπασαι αἱ μυστικαὶ ὁργανώσεις ὑπὸ οἷονδήποτε τίτλον καὶ φανερὸν σκοπὸν καὶ ἂν ἐμφανίζονται, ἔχουν Ἰουδαϊκὴν τὴν προέλευσιν. Κινοῦνται δὲ καὶ κατευθύνονται μυστικῶς, παρ' ὠρισμένων ἀνωτάτων ἀξιωματούχων τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, πρὸς ἐκπλήρωσιν σκοπῶν Ἑβραϊκῶν, ἀπροσίτων ὅμως εἰς τὴν μεγάλην μᾶζαν τῶν ἀνὰ τὰ ἔθνη διασκορπισμένων ὁμοθηρήσκων των. Οὗτοι τοὺς ἀγνοοῦν πράγματι, καὶ μόνον μετὰ μεγάλης καὶ πολυετεῖς δοκιμασίας καὶ δυσυπερβλήτους διατυπώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὀλίγοι ἀντέχουν, καθίστανται βαθμηδὸν γνωστοὶ εἰς τοὺς μᾶλλον διακεκριμένους ἔξ αὐτῶν, μόνον δ' ἐφόσον οὗτοι κρίνονται ἱκανοὶ νὰ τοὺς υἱοθετήσουν καὶ νὰ ἐργασθοῦν διὰ τὴν προαγωγὴν των. Οὕτω καὶ μόνον ἐξηγεῖται ἡ περὶ τῶν σκοπῶν τούτων ἀγνοία πλείστων Ἑβραίων, διακρινομένων ἐν πολλοῖς διὰ πλοῦτον καὶ γνώσεις.

Κατὰ τὰς αὐτὰς πληροφορίας, οἱ μυστικοὶ οὗτοι Ἑβραϊκοὶ σκοποὶ, συνίστανται : Ἀφ' ἐνὸς εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ὑπάρχοντος ὑπερκοσμίου Ἑβραϊκοῦ κράτους, (Ἑβραϊκὴ παγκόσμιος ὑπερκυβέρνησις), ἡ ὁποία κρατοῦσα ἐκ τοῦ ἀφρανοῦς εἰς χεῖράς της τὰ ἡνία τῆς κινήσεως τῆς παγκοσμίου ζωῆς—Τραπεζας, χρηματιστήρια, μεγάλης βιομηχανίας, τύπον, ἐπιστήμην, κλπ.—διευθύνει τὰς τύχας τοῦ κόσμου καὶ κα-

τευθύνει τὰς κινητηρίους δυνάμεις τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς ἴδιον ὄφε-
λος, ἤτοι ἐκπλήρῳσιν ἰδικῶν τῆς σκοπῶν. Ἐξουδετέ-
ρωσις τῶν ἀντιδράσεων καὶ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐδάφους διὰ τὴν
πραγματοποίησιν τοῦ προαιωνίου πόθου τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ. Συνίσταται
δὲ οὗτος, ὡς γνωστόν, εἰς τὴν ἴδρυσιν Ἑβραϊκῆς ἐστίας, (ἔθνους), εἰς
τὴν Παλαιστίνην, πρὸς βαθμιαίαν συγκέντρωσιν ἐκεῖ τῶν Ἑβραίων
τῆς διασπορᾶς. Διότι οὕτω καὶ μόνον ἐλπίζουν νὰ καταπαύσουν οἱ
παντοειδεῖς καὶ τραγικοὶ εἰς συνεπείας διωγμοὶ τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ
λαοῦ, οἵτινες ἐκδηλοῦνται ἐκάστοτε ἐναντίον του ἀνὰ τὰ διάφορα
ἔθνη, καὶ τῶν ὁποίων μάρτυρες παριστάμεθα καὶ σήμερον ἀκόμη.

Αἱ αὐταὶ πληροφορίαι προσθέτουν, ὅτι πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκο-
ποῦ τούτου τῶν τιτλούχων καὶ θρησκευτικῶν λειτουργῶν τοῦ διεθνοῦς
Ἑβραϊσμοῦ, δὲν παραλείπεται τίποτε. Χρησιμοποιοῦνται δῆλα δὴ ὅλα
τὰ μέσα, ἀπὸ τῶν πλέον ἠθικῶν καὶ νομίμων, μέχρι τῶν πλέον βδε-
λυρῶν καὶ ἀποτροπαίων ἐγκλημάτων. Περιλαμβάνονται συνεπῶς μεταξὺ
αὐτῶν ἡ ψυχικὴ διαφθορὰ καὶ ἡ ἀπονέκρωσις τῶν ἰδανικῶν τῶν λαῶν,
ἡ διάλυσις τῶν χρησίμων κοινωνικῶν θεσμῶν καὶ ἡ πνευματικὴ ἀπο-
πλάνησις καὶ ὑποδούλωσις τῆς ἀνθρωπότητος. Πάντα δὲ ταῦτα κατό-
πιν ρητῆς ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ταλμούδ, τοῦ ἱεροῦ δῆλαδὴ βιβλίου
τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὡς ἐρμηνεύεται τοῦτο ὑπὸ τινῶν ἐκ τῶν ὑπάτων τι-
τλούχων τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους.

Ἐντεῦθεν ἐπιδιώκεται : Ἡ διὰ τῆς διδασκαλίας τοῦ ἕλισμοῦ
κατάλυσις τῆς θρησκείας καὶ ἡ ἐξουθένωσις ὅλων τῶν ἄλλων ἠθικῶν
ἀξιῶν τῆς ζωῆς, (ἰδεώδη, οἰκογένεια, ἔθνος, πατρίς, κλπ.). Ἡ ἀνα-
τροπὴ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀξιῶν τούτων ἐδραζομένου συστήματος ἐκπαιδευ-
σεως καὶ ἀγωγῆς καὶ ἡ ἐπὶ σαθρῶν βάσεων ἀνέγερσις τοῦ νέου οἰκο-
δομήματος αὐτῶν. Ἡ δυσφήμησις τῶν νομοδιδασκάλων καὶ τοῦ κλή-
ρου, ἡ κατάρριψις τοῦ γοήτρου αὐτῶν καὶ ἡ δολοφονία παντὸς πολι-
τικοῦ, παρεμβάλλοντος προσκόμματα εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν
σχεδίων αὐτοῦ. Ἐν γένει δέ, ἡ διὰ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ τύ-
που καὶ τῆς ἐπιστήμης, τῆς παραπλανήσεως τῆς δημοσίας γνώ-
μης καὶ τῆς μονοπωλήσεως τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων, (χρη-
ματιστήρια, τράπεζαι, ἐμπόριον, βιομηχανίαι, κλπ. κλπ.) ὀργά-
νωσις τῆς ἀναρχίας, ἡ καθυπόταξις τῶν πάντων εἰς τὴν Ἑβραϊ-
κὴν κυριαρχίαν καὶ ἡ παντοδυναμία τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους.

Ἄλλ' εἶνε ἄρα γε ἀληθῆ τὰ ἀποτρόπαια καὶ βδελυρὰ ταῦτα ; Θὰ
ἐρωτηθῆ ἴσως μὲ κατάπληξιν καὶ ἀνατριχιασμόν. Τὶ ν' ἀπαντή-
σωμεν ὅμως εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ; Βεβαίως αἱ σχετικαὶ πη-
γαὶ καὶ μαρτυρίαι περὶ αὐτῶν δὲν ἀρθνοῦν, ὅχι μόνον ἐν Ἑλλάδι,

ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν διεθνή βιβλιογραφίαν. Τοῦλάχιστον δὲν εἶναι αὐταὶ προσιταὶ εἰς τοὺς πολλούς. Ἐχομεν ἐν τούτοις προχείρους τινὰς πηγὰς ἐν Ἑλλάδι, ἀμφοτέρας προερχομένας ἀπὸ ἀνδρῶν τοῦ διπλωματικοῦ μας σώματος, (1) εἰς τὰς ὁποίας καὶ παραπέμπομεν πάντα ἐνδιαφερόμενον.

Ἀμφοτέραι αἱ δύο αὐταὶ πηγαὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ πρό τινων ἐτῶν δημοσιευθὲν μυστηριῶδες βιβλίον, ὃπερ φέρει τὸν τίτλον «Πρωτόκολλα τῶν σοφῶν τῆς Σιών» (2), καὶ τοῦ ὁποίου ὄχρᾶν μόνον ἀντανάκλασιν ἀποτελοῦν τ' ἀνωτέρω. Ἡ δημοσίευσίς τοῦ βιβλίου αὐτοῦ ἐπροκάλεσεν τότε μεγάλας συγκινήσεις καὶ συζητήσεις εἰς τὸν διεθνή τύπον, ἐνῶ συγχρόνως κατεβάλλετο τεραστία προσπάθεια σημαίνοντων Ἑβραϊκῶν κύκλων πρὸς παρεμπόδισιν τῆς κυκλοφορίας του.

Ἴσως θὰ εἴπη τις ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει σημασίαν καὶ δὲν ἀξίζει ἰδιαιτέρας μνείας. Ἀλλ' ὅταν ἡφμερίδες παγκοσμίου κύρους, ὅπως οἱ «Τάϊμς» (Times) τοῦ Λονδίνου καὶ ἡ «Γηραιὰ Γαλλία», (la vieille France), τῶν Παρισίων, κλπ. τὸ ἀξιῶνουν σοβαρᾶς προσοχῆς καὶ ἀσχολοῦνται μὲ αὐτό. Καὶ ὅταν τὸ περιεχόμενόν του εἶνε σύμφωνον, ὄχι μόνον πρὸς ὅσα γεγονότα τῶν παρασκηνίων γνωρίζομεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅσα διαδραματίζονται ἀπὸ 22ετίας περίπου ἤδη, ὑπὸ τὸ μελανὸν νέφος τοῦ Ρωσικοῦ κομμουνισμοῦ, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον, τραγικώτερον καὶ ἀπαισιώτερον δράμα τῶν αἰώνων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἱστορίας, ὃπερ ἐκ τοῦ φανεροῦ πλέον παίζεται ἐπὶ σκηνῆς ὑπὸ Ἑβραίων (3). Ὅταν λέγομεν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὰ γεγονότα ταῦτα, τότε ἔχομεν ὄχι μόνον δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ καθῆκον νὰ ἐξετάσωμεν μετὰ προσο-

(1) Ἄριστ. Ἀνδρονίκου, πρώην γενικοῦ πρξένου τῆς Ἑλλάδος ἐν Ρωσσίᾳ : α) Τί ἐστὶ μπολσεβικισμὸς καὶ β) Ὁ Ἰούδας διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Καὶ Γεωργίου Τσορμπατζῆ, πρώην πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος : «Ἡὼς τῆς Ἑβραϊκῆς παλιγγενεσίας», (*Ἀθῆναι, 1925) ἐνθα καὶ ξένη βιβλιογραφία.

(2) Ἴδε εὐρεῖαν περίληψιν εἰς Ἀνδρονίκου, «Ἰούδας» κλπ. καὶ ἰδιαιτέραν Ἑλληνικὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

(3) Περὶ τῆς μεγάλης σχέσεως τοῦ Ρωσικοῦ κομμουνισμοῦ πρὸς τὸν Ἑβραϊσμόν, ὁμιλοῦν ὅλοι οἱ βαθεῖς μελετηταὶ τοῦ Ρωσικοῦ δράματος. Ἀποδεικνύει ἄλλωστε τοῦτο ἡ συνεργασία αὐτοῦ μετὰ τοῦ διεθνοῦς κεφαλαίου, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ σημειώσωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅταν θὰ ὠμιλήσωμεν διὰ τὸ κεφάλαιον, ὃπερ εὐρίσκεται εἰς χεῖρας Ἑβραίων τραπεζιτῶν κυρίως. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἴδε ἐκτὸς τῶν δύο μνημονευθέντων ἔργων καὶ εὐρεῖαν περίληψιν ἔργου τοῦ Ἀγγλοῦ καθηγητοῦ Σαρολέα, παρὰ Γ. Φεσσοπούλου, «Ὁ κομμουνισμὸς ἐν τῇ πράξει».

χῆς τὸ ἔργον αὐτό. Εἶνε ἄλλωστε μὲ τόσην σαφήνειαν καὶ ἐπιστημονικότητα συντεταγμένον, ὥστε προξενεῖ κατάπληξιν ἢ πολυμάθεια τοῦ συντάκτου του, ὃ ὁποῖος φαίνεται τόσον σοφὸς καὶ πανεπιστήμων, ὅσον καὶ παράφρων. Ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἐξετάζοντες τὰ πράγματα, ἐνομίσαμεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἀδιαφόρους τὸ γεγονός. Ἐνεκα τούτου παραθέτομεν κατωτέρω τὴν περίληψιν τῶν πρωτοκόλλων τούτων, ὡς ἐδημοσιεύθη αὕτη εἰς τὸ φύλλον τῆς 8ης Μαΐου 1920 τῶν Τάϊμς τοῦ Λονδίνου. Ἴδου αὕτη ὅπως παρατίθεται ἐν μεταφράσει εἰς τὸ προμνημονευθὲν ἔργον τοῦ πρώην Ἑλληνοῦ πρεσβευτοῦ : (1)

1ον) Ὑφίσταται καὶ ὑπῆρξεν ἀπὸ αἰῶνων μία πολιτικὴ ὀργάνωσις διεθνῆς τῶν Ἑβραίων ὅλου τοῦ κόσμου.

2ον) Ἡ ὀργάνωσις αὕτη διαπνέεται ἀπὸ αἰώνιον καὶ ἐκ παραδόσεως μῖσος ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ἀπὸ τιτάνειον φιλοδοξίαν κοσμοκρατορικῆς ἐπικρατήσεως.

3ον) Ὁ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων, εἶνε ἡ κατάλυσις τῶν ἐθνικῶν ἐπικρατειῶν, καὶ ἡ ὑποκατάστασις εἰς αὐτὰς μιᾶς διεθνοῦς Ἑβραϊκῆς κυριαρχίας.

4ον) Ἡ ἐφαρμοζομένη μέθοδος πρὸς ἐξασθένεισιν καὶ συντριβὴν τῶν ὑφισταμένων πολιτικῶν κρατῶν, συνίσταται εἰς ἐνέσεις φθοροποιῶν ἰδεῶν, κατὰ μίαν ἐπιδεξίως ὑπολογισθεῖσαν διαβάθμισιν ἐξελίξεως, ἀπὸ τὰς φιλελευθέρων ἀρχῶν εἰς τὰς κομμουνιστικὰς καὶ ἐν τέλει εἰς τὰς ἀναρχικὰς. Ἐκ τῶν διδαγμάτων τούτων τηρεῖται ἀθικτος μόνον ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραήλ.

5ον) Τὰ πολιτικὰ δόγματα τῆς Χριστιανικῆς Εὐρώπης, οἱ πολιτικοὶ καὶ δημοκρατικοὶ αὐτῆς θεσμοί, πάντες εἶνε ἀντικείμενον ἴσης περιφρονήσεως ἐκ μέρους τῶν «σοφῶν τῆς Σιών». Κατ' αὐτοὺς ἡ κυβερνήσις ἀποτελεῖ τέχνην ὑψίστην καὶ ἀπόρρητον, μανθανομένην διὰ μακροῦς ἐκ παραδόσεως μαθησεως, καὶ κατανεμομένην εἰς λίαν εὐάριθμον ὁμάδα ἐπιλέκτων μυστῶν, λειτουργούντων ἐν ἀοράτῳ ἱερῷ ἀσύλῳ.

6ον) Κατὰ τὴν τοιαύτην περὶ κυβερνήσεως ἀντίληψιν, τὰ πλήθη τῶν ἀπίστων, (εἰς τὸν Ἰσραηλιτικὸν Θεὸν δηλαδή), δὲν εἶνε εἰ μὴ ἀγέλη περιφρονητέα. Λογίζονται δὲ ἐξ ἴσου σχεδὸν τυφλοὶ οἱ πολιτικοὶ ἡγέται των, διεφθαρμένοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πάντοτε ἀνίσχυροι, εὐκόλως δουλούμενοι εἰς τὴν ἀπειλήν, τὴν κολακείαν ἢ τὸν ἐκβιασμόν, καὶ ἐπομένως νευρόσπαστα εἰς χεῖρας τῶν Ἑβραίων, ἐπ' ὠφελεία τῆς Ἑβραϊκῆς κυριαρχίας.

(1) Τσορμπατζῆς, ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 149.

7ον) Ὁ τύπος, τὸ θέατρον, τὸ χρηματιστήριον, ἡ ἐπιστήμη, ὁ νόμος, εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας τῶν κατακτητῶν τοῦ ἐπιγείου χρυσοῦ Ἑβραίων, δὲν εἶνε ἄλλο τι, εἰμὴ ὄργανα πρὸς ἀπομώρανσιν τῆς δημοσίας γνώμης. Διαφθορὰν δῆλαδὴ τῆς νεολαίας, γενικὴν ὑπόθαλψιν τῆς ἁμαρτίας, στέρουσιν τῶν ἰδεολογικῶν ἐμπνεύσεων, ἐγκαθίδρυσιν τῆς θρησκείας τοῦ χρήματος, γενίκευσιν τοῦ ὑλιστικοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ διέγερσιν κυνικῶν ὀρέξεων ἡδονῆς, κλπ.».

Σταματῶμεν ἐδῶ, ἕνεκα τοῦ ἀποτροπιασμοῦ καὶ τῆς ἀγανακτήσεως, τὴν ὁποίαν ἐμπνέουν εἰς κάθε λογικευόμενον ἄνθρωπον τ' ἄνωτέρω, νομίζομεν περιττὸν νὰ προχωρήσωμεν. Ἀφήνομεν συνεπῶς ἕκαστον ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας νὰ παραδεχθῆ ὡς ἀληθὲς ἢ ν' ἀπορρίψῃ, ὄχι ὁμως χωρὶς ἀποδείξεις, ὅτι θέλει ἐξ αὐτῶν. Ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς, ὅτι ἀποδείξωμεν ἁμέσως κατωτέρω, ὅτι ὁ σύγχρονος κοινωνισμὸς εἶνε ὑπόθεσις τοῦ διεθνοῦς τούτου Ἑβραϊσμοῦ καὶ ἐπεβλήθη τῇ συνεργασίᾳ τῶν διαφόρων διεθνῶν του ὀργανώσεων, αἵτινες κατευθύνονται ἀπὸ τὸ κέντρον, ὅπερ εἶνε ἄγνωστον καὶ ἀπρόσιτον εἰς τοὺς πολλούς.

Μίαν ἐπιπλέον ἀπόδειξιν τούτου, ἀποτελεῖ τὸ πασίγνωστον καὶ μὴ δυνάμενον ν' ἀμφισβητηθῆ ἀπὸ κανένα καλῆς πίστεως συζητητὴν γεγονός, ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ ἐπιφανεῖς κήρυκες τοῦ συγχρόνου κοινωνισμοῦ καὶ οἱ κυριώτεροι πάντως ἐκ τῶν διαδόχων των καὶ συνεχιστῶν τοῦ ἔργου των, ὑπῆρξαν καὶ εἶνε ἀκόμη καὶ σήμερόν Ἑβραῖοι, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ εἶπαμεν. Περὶ τοῦ γεγονότος δὲ τούτου οὐδεμία ἀμφιβολία δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ἀξία προσοχῆς τινός. Ἄλλωστε καὶ ὁ ἀναμφισβήτητος σύνδεσμος τῆς Ἑβραϊκῆς φυλῆς, «τοῦ λαοῦ δηλαδὴ αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅπως λέγει ὁ Γερμανὸς καγκελάριος Ἀδόλφος Χίτλερ (1), δὲν ἔζησεν, εἰ μὴ ἀνέκαθεν διὰ τὴν γῆν καὶ τ' ἀγαθὰ της», μὲ τὴν διεθνή κεφαλαιοκρατίαν, ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη ἀπόδειξιν ὅτι τ' ἄνωτέρω εἶνε ἀληθῆ. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον καταπληκτικῶς ἀγνοεῖται καὶ ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν Χριστιανῶν ἐργατῶν, ὁ ὁποῖος βλακωδῶς γαλουχίζεται ἀπὸ τὰ ἰδεώδη τῆς... «κυριαρχίας τοῦ προλεταριάτου» κλπ. Καὶ ἀπὸ τὴν μεγάλην μᾶζαν τῶν ἀνὰ τὰ ἔθνη ἐγκατεσπαρμένων Ἑβραϊκῶν πληθυσμῶν, εἶνε ὅτι ὁ κοινωνισμὸς ἀποτελεῖ δημιούργημα τῆς διεθνοῦς μυστικῆς ὀργανώσεως τῶν Ἑβραίων, περὶ τῆς ὁποίας ὠμιλήσαμεν ἄνωτέρω. Καὶ ὅτι μακρὰν τοῦ νὰ ἀποβλέπη εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὴν δημιουργίαν μιᾶς νέας κοινωνίας, καλλιτέρας καὶ δικαιοτέρας τῆς σημερινῆς, ἔχει ἀντιθέτως, ὡς μυστικὸν σκοπὸν, τὴν ἀποκτήνωσιν τοῦ ἐργάτου τὴν ἀπονέ-

(1) Ma doctrine, (traduc. Française, Paris, 1938 p. 36).

κρωσιν δηλαδή τῶν ἰδανικῶν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν κατάλυσιν τῶν ἠθικῶν ἐν γένει ἀξιών τῆς ζωῆς, χάριν τῆς εὐχερείας τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ Ἑβραϊσμοῦ εἰς τὸν κόσμον, ὅπως καὶ ἀνωτέρω εἶπαμεν.

Τὰ περισσότερα εἶνε περιττά, διότι ὁ θέλων νὰ ἐννοήσῃ ἐννοεῖ περὶ τίνος πρόκειται.

4. Αἱ μυστικαὶ ἀπαρχαὶ τοῦ κοινωνισμοῦ.

Ἐξ ὧν ἐλέχθησαν ἤδη προηγουμένως, οἱ ἀναγνώσται τοῦ παρόντος ἔργου γνωρίζουν, ὅτι ὑπάρχουν καὶ δροῦν διάφοροι μυστικαὶ δυνάμεις εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ὅτι οἱ ἐμφανεῖς σκοποὶ καὶ αἱ φανεραὶ ἐπιδιώξεις τῶν εἶνε συνήθως τόσον εὐγενεῖς καὶ ὑψηλαὶ καὶ ὡραῖαι, ὅσον εἶνε μεγάλαι καὶ πολλαὶ αἱ διακλαδώσεις καὶ αἱ ποικιλίαι αὐτῶν. Ἀπομένει συνεπῶς ν' ἀποδειχθῇ ἤδη ὅτι ὁ σύγχρονος κοινωνισμός εἶνε δημιούργημα τῶν μυστικῶν τούτων Ἑβραϊκῶν ὁργανώσεων καὶ ὅτι ἡ ἀρχὴ του συνδέεται ἀπολύτως μὲ τὴν δροῦσιν αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξηκριβώθη πλεον σήμερον, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1819 ἰδρύθη ὑπὸ δμάδος Γερμανῶν Ἑβραίων, καταγομένων ἐκ Ραββινικῶν οἰκογενειῶν, μία ἀκόμη μυστικὴ ὁργάνωσις, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἐνωσις τῶν Ἑβραίων ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης»—πόσον ὡραῖος πράγματι τίτλος καὶ ὑψηλὸς σκοπὸς μαζί. Ἐπὶ κεφαλῆς δ' αὐτῆς εὐρίσκετο ὁ διάσημος Ἑβραῖος Λεοπόλδος Τσουντς, ὁ ὁποῖος κατόπιν ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνωτάτου Ἑβραϊκοῦ διδασκαλείου τοῦ Βερολίνου. Μετεῖχον δὲ ταύτης ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὁ Μωϊσῆς Μόζερ, φίλος τοῦ ποιητοῦ Χάϊνε, τοῦ ὁποίου τὴν συμβολὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦ κοινωνισμοῦ γνωρίζομεν ἤδη, καὶ ὁ Μ. Γκάντς, τὸν ὁποῖον ὡσαύτως γνωρίζομεν ἐκ τῆς περιφήμου φράσεώς του πρὸς τὸν R. Owen.

Εἰς τὴν ὁργάνωσιν ταύτην εἰσῆλθεν ὁ Κάρολος Μὰρξ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Χάϊνε, ὅστις διέγνωσε τὴν σατανικὴν του ἰκανότητα καὶ δύναμιν νὰ παίξῃ τὸν ρόλον τοῦ κοινωνιστικοῦ προφήτου καὶ ἐκεῖθεν οὗτος ἤντησε παντοιοτρόπως πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Οἱ ἐκ τῆς ὁργανώσεως ταύτης δεσμοὶ δέ, συνέδεον τοὺς Κάρολον Μὰρξ καὶ Χάϊνε, οἱ ὁποῖοι ἄλλωστε κατήγοντο ἀμφότεροι ἐκ Ραββινικῶν οἰκογενειῶν.

Ἡ ὁργάνωσις αὕτη ἐπίστευεν εἰς τὸν «νεομεσσιανισμόν». Κατὰ τὰ δόγματα δὲ αὐτοῦ, «αἱ συναγωγαὶ καὶ οἱ Ραββίνοι ἀδίκως ἀναμένουν τὴν ἔλευσιν τοῦ Μεσσίου ἐπὶ τούς αἰῶνας. Τοῦτο ἀποτελεῖ πλάνην, προελθοῦσαν ἐκ τῆς παρερμηνείας τῶν Ραββινικῶν κειμένων,

(Ταλμούδ). Ὁ ἀληθὴς μεσσίας εἶνε αὐτὸς οὗτος ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὁ ὁποῖος ἀποκτῶν συναίσθησιν τῆς ὑπεροχῆς του καὶ συνεχίζων τὴν ἐν τῷ κόσμῳ...ἱστορικὴν του ἀποστολήν, ὀφείλει νὰ ὑποτάξῃ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ νὰ κατακτήσῃ τὰ πάντα!». (1)

Τὰ δόγματα ταῦτα δὲν ἦσαν νέα, διότι εἶχον ὑποστηριχθῆ ἤδη παρὰ διαφόρων Ταλμουδιστῶν. Ἡ ρηθεῖσα ὁμῶς ὀργάνωσις ἔδωσε νέαν ὄψιν εἰς αὐτὰ καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κοινωνισμοῦ, ὃν ἐθεώρησεν ὡς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ της, (Ἑβραϊκὴν κατάκτησιν). Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἔξ ἐπιστολῆς τοῦ νεομεσσιανιστοῦ Βαρνὺχ Λεβύ, πρὸς τὸν ἐπίσης τοιοῦτον Κάρολον Μάρξ, πρὸς ὃν ὁ πρῶτος ἔγραφεν :

«Ὁ Ἑβραϊκὸς λαὸς, λαμβανόμενος ἐν τῷ συνόλῳ του, θ' ἀποβῆ αὐτὸς οὗτος Μεσσίας. Ἡ ἐπὶ τοῦ κόσμου βασιλεία του θὰ ἐκδηλωθῆ διὰ τῆς ἀπορροφήσεως ὅλων τῶν ἄλλων ἀνθρωπίνων φυλῶν, διὰ τῆς καταργήσεως τῶν συνόρων καὶ τῆς ἀνατροπῆς τῶν μοναρχιῶν, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὸ προπύργιον τοῦ ἐθνικισμοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων εἰς ὅλους τοὺς Ἑβραίους τοῦ κόσμου, οἱ ὁποῖοι θὰ γίνουν πολῖται μιᾶς παγκοσμίου δημοκρατίας...»

«Εἰς τὴν νέαν αὐτὴν ὀργάνωσιν τῆς ἀνθρωπότητος, οἱ ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ χωρὶς ἐθνικότητα κατεσπαρμένοι υἱοὶ τοῦ Ἰσραήλ, θὰ ἀποβοῦν τὰ ἰθύνοντα στοιχεῖα. Πρὸς τοῦτο ὁμῶς πρέπει πρῶτον νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς τὰς μάζας τῶν ἐργατῶν καὶ ν' ἀναλάβουν μονίμως καὶ σταθερῶς τὴν καθοδήγησιν αὐτῶν. Αἱ κυβερνήσεις τῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα θ' ἀποτελέσουν τὴν συνομοσπονδίαν τῆς παγκοσμίου δημοκρατίας, θὰ περιέλθουν διὰ τῆς νίκης τοῦ προλεταριάτου εἰς χεῖρας τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε θὰ καταργηθῆ ἡ ἀτομικὴ περιουσία, ἡ ὁποία θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν κυριότητα τοῦ κράτους, δηλαδὴ εἰς χεῖρας τῶν Ἑβραίων».

«Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ πραγματοποιηθῆ ἡ ὑπόσχεσις ἡ ὁποία περιέχεται εἰς τὸ Ταλμούδ, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Ἑβραῖοι θὰ γίνουν κύριοι τοῦ κόσμου» (2).

(1) Ὁρα Ν. Κ. Βέρρου, προμνημονευθέντα ἄρθρα.

(2) Ἡ ἀποκαλυπτικὴ αὕτη ἐπιστολή, παρατίθεται εἰς τὰ πολλάκις μὲχρι τώρα μνημονευθέντα ἄρθρα τοῦ κ. Ν. Κ. Βέρρου, εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» τῆς 15 Μαρτίου 1938. Ἀτυχῶς ὁ κ. Βέρρος δὲν ἀναφέρει πηγὰς. Εἰς ἐρώτησίν μας σχετικὴν, ἀπήντησεν προφορικῶς ὅτι τὰς ὡς ἄνω πληροφορίας παρέλαβεν ἀπὸ ἐκδοθῆν τότε Γαλλιστὶ σοβαρὸν ἔργον, ὑπὸ τὸν τίτλον : «Αἱ μυστικαὶ ἀπαρχαὶ τοῦ μπολσεβικισμοῦ», καὶ τοῦ ὁποίου ἡ συγγραφή ἀπεδίδετο εἰς προσωπικότητα τοῦ Γαλλικοῦ ἐπιτελείου στρατοῦ.

Τ' ἀνωτέρω εἶνε τόσον σαφῆ καὶ μέχρι κυνισμοῦ κατηγορηματικά, ὥστε δὲν ἀπομένει, νομίζομεν πλέον καμμία ἀμφιβολία, περὶ τῆς σημασίας των διὰ τὸν διεθνῆ Ἑβραϊσμόν. Διότι δι' αὐτῶν ἀποκαλύπτονται ἀπολύτως αἱ πηγαὶ ἕξ ὧν ἦντήλησαν οἱ Κάρολος Μάρξ καὶ Ἔγκελς τὰς ἰδέας καὶ τὰς ἐμπνεύσεις των, πρὸς δημιουργίαν τοῦ κοινωνισμοῦ των. Ἐνεκα τούτου δὲν χρειάζονται νὰ λεχθοῦν περισσότερα, πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ γεγονότος ὅτι οὔτοι ἀπέβλεπον διὰ τῆς διδασκαλίας των, εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀπωτέρων σκοπῶν τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, καὶ εἰς αὐτὸ κυρίως ὀφείλεται ὁ ἀχώριστος σύνδεσμος καὶ ἡ φιλία των. Ἀλλὰ ποῦ νὰ τὰ εὔρουν καὶ πῶς νὰ τὰ μάθουν αὐτὰ τὰ πράγματα οἱ πτωχοὶ προλεταριοὶ; Δι' αὐτοὺς ἀρκεῖ τὸ δόγμα τῆς...πάλης τῶν τάξεων καὶ τῆς...ἀπελευθερώσεως τοῦ προλεταριάτου!

Ἐπὶ τούτοις καὶ πολλαὶ ἄλλαι πηγαί, καὶ δὴ Ἑβραϊκαί, μαρτυροῦσαι ὅτι ὁ κομμουνισμὸς τῶν Μάρξ καὶ Ἔγκελς ἀπέβλεψε μὲν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν σκοπῶν τοῦ διεθνοῦς Ἑβραϊσμοῦ δὲν ἔχει ὅμως, ὅπως καὶ ἀλλαχοῦ εἶπαμεν, καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν μεγάλην μάζαν τῶν ἀνὰ τὰ ἔθνη διασκορπισμένων Ἑβραίων, ἕξ ὧν πολλοὶ καταλαμβάνουν ἑκάστοτε διακεκοιμένας θέσεις ἐν τῇ κοινωνίᾳ· ὄχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλ' ἀποβαίνουν συγχρόνως καὶ εὐεργέται ἀκόμη τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἔργων των. Ἐκ τῶν διαπρεπῶν τούτων Ἑβραίων ὑπάρχουν πολλοί, οἱ ὁποῖοι ἀντιληφθέντες τοὺς καταχθονίους τούτους σκοποὺς μερικῶν ἐξημμένων ἐγκεφάλων, τοὺς κατήγγειλον δημοσίᾳ ὡς τοιούτους, δώσαντες πρῶτοι τὸ παράδειγμα ὑψηλόφρονος φιλογενείας καὶ φιλανθρωπίας. Οὕτω λ. χ. ὁ διάσημος Ἰσραηλίτης Ὑπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Benjamin Disraeli, (Lord Beaconsfield), διὰ τοῦ ἔργου του «Conningsby», «κατήγγειλεν ὡς ἀποτρόπαιον Ἑβραϊκὸν ἔργον τὸν ἐν ἔτει 1848 ἐνσκύψαντα ἐν Γερμανίᾳ Μαρξισμόν, πρῶτον σπέρμα τῆς πανώλους ἥτις ἐκλήθη, κατ' εὐφημισμὸν, κοινωνισμός» (1). Ὁ δὲ μέγας ἐπίσης πατριώτης καὶ φιλεὺνθρώπος Ἰουδαῖος Docteur Oscar Levy, διὰ τοῦ προλόγου του εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ G. P. Rivers περὶ τῆς Ρωσικῆς ἐπαναστάσεως, τὸ ἐκδοθὲν ἐν Ὁξφόρδῃ, «καταγγέλλει ἀμειλίκτως τὰς διαφορὰς κατὰ καιροὺς συνωμοσίας στενῶν Ἑβραϊκῶν ἐγκεφάλων κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, εἰς τὰς ὁποίας καὶ ἀποδίδει πολλοὺς ἐν τῷ παρελθόντι πολέμους καὶ ἐπαναστάσεις τῆς δύσεως, ὡς καὶ τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον ἐν μέρει. Θρηνεῖ δ' ἐν τέλει ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνθρώπου.

(1) Τσορμπατζῆς, μνημονευθὲν ἔργον, σελ. 154.

ισμοῦ καὶ τοῦ Ἑβραϊσμοῦ, διὰ τὸ μπολσεβικικὸν τερατούργημα, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ἀποκλειστικῶς Ἑβραϊκόν, καὶ ὅμοια πρὸς τὸ ὁποῖον πολιτικὰ ἐγκλήματα, λέγει, μόνον πρὸ τριῶν χιλιάδων ἢ χιλίων ἐτῶν, θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξυπηρετήσουν ρεαλιστικόν τινα σκοπὸν» (1).

Δὲν χρειάζονται σχόλια. Ὁ Σιωνισμός, τὸ ὑγιὲς δῆλαδή ὑπὸ τινα ἔποψιν κίνημα σημαινόντων Ἑβραίων ἀνὰ τὸν κόσμον, πρὸς ἴδρυσιν Ἑβραϊκοῦ κράτους ἐν Παλαιστίνῃ, ἀσχέτως πρὸς τὰς μηχανορραφίας τινῶν, ἐκ τῶν μελῶν του, — περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἤδη — ἀλλόφρων ἐκ τῶν ἐκάστοτε διώξεων ἀνὰ τὰ ἔθνη τῆς Ἑβραϊκῆς φυλῆς, τῶν περιφήμων «πογκρόμ», κλπ. «ἔκρουσε τὰς θύρας παντός συνδέσμου ἢ ὀργανώσεως, ὑπὸ τὴν στέγην τῆς ὁποίας ἤλπιζεν ὅτι θὰ εὔρισκεν ἄσυλον καὶ ἐξήρτησεν ἐνιαχοῦ τὰς ἐλπίδας του καὶ ἐξ οἰωνδήποτε ἀνατροπῶν. Δὲν εἶχεν ὅμως ποτὲ ταπεινὰς βλέψεις. Ἐν τούτοις ἐξέβρασεν ἐκ τῶν σπλάγχχνων του κατὰ καιροῦς ὀλίγους τινὰς ἀλλ' ὑπερευαίσθητους γίγαντας ἢ μεγαλοουργούς, ἐγκληματίας ἢ παράφρονας, οἱ ὁποῖοι, ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἔθνους, συνέπραξαν ὀλεθρίως μετὰ διαφόρων ὀργανώσεων, ἐχουσῶν ἀπανθρώπους σκοπούς» (2). Εἷς ἐκ τούτων, βέβαια, ἀσφαλῶς καὶ ἔνεκα τῆς ἰδίας του κακοδαιμονίας, ὑπῆρξεν ὁ Κάρολος Μάρξ, πρῶτος διδάσκαλος τῆς ἀθρείας καὶ τῆς ἀθρησκείας ὡς πολιτικοῦ δόγματος, — ὄχι ὅμως ἐξ ἰδίας ἐμπνεύσεως, ὡς καταδείξαμεν ἀνωτέρω, — τοῦ ἀντιπατριωτισμοῦ καὶ τοῦ ἀναρχικοῦ κοινωνισμοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον γνωρίζει ἤδη ὁ ἀναγνώστης τῶν γραμμῶν αὐτῶν.

Τ' ἀνωτέρω ἀρκοῦν, νομίζομεν, διὰ ν' ἀποδείξουν δύο τινά : Ἀφ' ἑνὸς τὴν ἐπίδρασιν τῶν μυστικῶν δυνάμεων εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ ἰδεολογικοῦ κατασκευάσματος τοῦ κοινωνισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπεξεργάσθησαν ἀπλῶς οἱ Μάρξ καὶ Ἐγκελς, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ δημιουργήσουν οἱ ἴδιοι καὶ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, χάριν τῆς... ἀπελευθερώσεως τοῦ προλεταριάτου, ὡς κοινῶς νομίζεται. Καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν στενὴν σχέσιν τοῦ διεθνοῦς Ἑβραϊσμοῦ πρὸς τὸν κοινωνισμόν, τὴν ὁποίαν καὶ σήμερον ἀκόμη, πολλοὶ προσπαθοῦν ν' ἀρνηθοῦν. Τὰ σχόλια φυσικὰ περιττεύουν καὶ ὁ ἀναγνώστης εἶνε ἐλεύθερος νὰ κρίνῃ περὶ ὧν ἴδρα λέγονται ἀνωτέρω, ἀποδεχόμενος ἢ ἀπορρίπτων αὐτά, ὄχι ὅμως χωρὶς ἀποδείξεις, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἶπαμεν.

(1) Γ. Τσορμπατζῆς, μνημ. ἔργον σελ. 92.

(2) Γ. Τσορμπατζῆς, αὐτόθι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΙΤΙΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΥΤΟΥ

1. Γενικά

Ὅλιγα σχετικῶς διέρρευσαν ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως τοῦ κοινωνισμοῦ. Καὶ ὅμως αὐτὰ ἤρκεσαν, διὰ νὰ φθάσῃ τὸ κήρυγμα αὐτοῦ εἰς πάσας τὰς χώρας, νὰ εὕρῃ διδασκάλους καὶ ὁπαδοὺς εἰς ὅλον τὸν κόσμον, νὰ διαδοθῇ εἰς τὰς εὐρείας λαϊκὰς μάζας καὶ ν' ἀποτελέσῃ ἓνα εἶδος ἄλλου Εὐαγγελίου δι' αὐτάς.

Ἐντεῦθεν γεννῶνται εἰς τὸν προσεκτικὸν μελετητὴν τῶν κοινωνικῶν φαινομένων τὰ ἑξῆς περίπου ἐρωτήματα: Ποῖαι ἄρα γε αἰτίαι συνετέλεσαν εἰς τοῦτο; Ποῦ ὀφείλεται ἡ καταπληκτικὴ αὕτη ἐπιτυχία μιᾶς ἐπιπολαίας κατὰ βάθος καὶ βαναύσου διδασκαλίας, ἡ ὁποία τίποτε ὀλιγώτερον, τίποτε περισσότερον, ἐπιζητεῖ νὰ ἐκμηδενίσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν καταβιβάσῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ κτήνους; Ποῖοι εἶνε οἱ παράγοντες καὶ οἱ συντελεσταὶ τοῦ ἐπεληθόντος ἀποτελέσματος;

Τὰ ἐρωτήματα ταῦτα καὶ ἄλλα ἀνάλογα, ἀξιοῦν ἐπιμόνως μίαν ἀπάντησιν. Εἴμεθα ἐπομένως ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἄς προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ μαντεύσωμεν: ὁποῖα ὀφείλει νὰ εἶνε ἡ ἀπάντησις ἐν προκειμένῳ;

Περὶ τοῦ ὅτι οἱ λόγοι εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ διάδοσις τοῦ κοινωνισμοῦ εἶνε πολλοί, δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ κατ' ἀρχὴν ἀμφιβολία. Διότι εἶνε προφανές ὅτι τὸ κολοσσιαῖον ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον ἐπετεύχθη ἐν προκειμένῳ, μόνον τῇ συμβολῇ πολλῶν παραγόντων καὶ τῇ συνεργασίᾳ πλείστων δυνάμεων ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῇ. Ἀλλὰ ποῖαι εἶνε οἱ λόγοι αὐτοί; ἐρωτᾶται καὶ πάλιν.

Διὰ νὰ δυνηθῶμεν ὅμως νὰ δώσωμεν μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸ ὡς ἄνω ἐρώτημα, πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν δύο τινὰ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰς προϋποθέσεις πάσης ἐπιτυχίας, ἤτοι: Ἄφ' ἑνὸς ἂν οἱ ἀντικειμενικοὶ ὄροι, οἵτινες ὑπῆρχον κατὰ τὴν πρώτην ἐμ-

εφάνισιν τοῦ κοινωνισμοῦ ἦσαν εὐνοϊκοὶ διὰ τὴν ἐπέκτασιν αὐτοῦ, καὶ τούτους ἐξεμεταλλεύθησαν οἱ «ἰδρυταί». Καὶ ἄφ' ἑτέρου ἂν ὅλοι οἱ συντελεσταὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου ἔπραξαν τὸ καθήκον των, τὸ μὲν ἔναντι τῆς κοινωνίας τῆς ὁποίας εἶνε ἐντεταλμένοι τὴν προστασίαν καὶ τὴν καθοδήγησιν, τὸ δὲ ἔναντι τοῦ κοινωνισμοῦ.

Ἐπιτομή ἐπισκόπησις ἐκάστης τῶν δύο οὐσιωδῶν τούτων προϋποθέσεων ἐπιτυχίας εὐρυτέρου τινὸς σκοποῦ, πείθει καὶ τὸν πλέον διστακτικόν, ὅτι εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν δύναται νὰ δοῦν ἰσχυρὰ θετική, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἀρνητικὴ ἀπάντησις. Καὶ ἡ μὲν θετικὴ ἀπάντησις δικαιολογεῖται ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ὅροι οἵτινες ὑπῆρχον κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τοῦ κοινωνισμοῦ, ὑπῆρξαν σκανδαλωδῶς εὐνοϊκοί. Τοῦ γεγονότος δὲ τούτου ἀκριβῶς ἐπωφελήθη ἡ πνευματικὴ εὐστροφία καὶ ὁ καιροσκοπισμὸς τῶν πατριαρχῶν τοῦ κοινωνισμοῦ Μάρξ καὶ Ἐγκελς, διὰ νὰ προκαλέσῃ εἰς τὸ κήρυγμα των τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐργατῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀφοῦ προηγουμένως συνέδεσε τούτο μὲ τὰς ὕλικας βάσεις τῆς ζωῆς καὶ τ' ἀτομικὰ συμφέροντα αὐτῶν. Ἡ δὲ ἀρνητικὴ ἀπάντησις προέρχεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ βασικοὶ συντελεσταὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς—κράτος, πολιτικοί, Ἐκκλησία, ἐπιστήμη, τύπος, κλπ.—οὐδέποτε ἐξεπλήρωσαν ἔπαρκῶς τὸ καθήκον των, οὔτε ἀπέναντι τοῦ κοινωνισμοῦ, οὔτε ἀπέναντι τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ παρελθόν.

Κατὰ ταῦτα ἡ γενικὴ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν εἰς τὰ ὡς ἄνω προκύψαντα ἐρωτήματα, περὶ τῶν αἰτίων τῆς εὐφροσύνης διαδόσεως τοῦ κοινωνισμοῦ, εἶνε ὅτι ἡ διάδοσις του ὀφείλεται : ἄφ' ἑνὸς εἰς τὴν πνευματικὴν εὐστροφίαν καὶ ἰκανότητα τῶν «ἰδρυτῶν» τοῦ κοινωνισμοῦ· αὕτη δὲ καὶ μόνον ἐπέτρεψεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐπενδύσουν τὰ βάνανυσα καὶ οὐτιδανὰ κηρύγματά των μὲ παραδεισιακὰς ὡραιότητας καὶ συμφεροντολογικὰς ιδιότητες καὶ νὰ ἐκμεταλλεθῶν οὕτω εὐκολώτερον τὰς παρουσιασθείσας εὐνοϊκὰς συνθήκας. Καὶ ἄφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἀδράνειαν καὶ τὴν παράλειψιν τοῦ καθήκοντος τῶν βασικῶν συντελεστῶν τῆς χειραγωγήσεως καὶ τῆς προόδου τοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ περὶ τῶν δύο σοβαρωτάτων τούτων ζητημάτων θὰ ὁμιλήσωμεν ἐκτενέστερον κατωτέρω, ἐνθα θὰ ἐξετάσωμεν λεπτομερέστερον ἄφ' ἑνὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν περιστάσεων πρὸς διάδοσιν τοῦ κοινωνισμοῦ, καὶ ἄφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀρμόδιων πρὸς ἄμυναν καὶ ἀντίδρασιν κατ' αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου ὀφείλομεν νὰ ἐξετάσωμεν ποῖα ἀποτελέσματα ἐπέφερον μέχρι σήμερον ἡ διάδοσις τῶν κοινωνιστικῶν ἰδεῶν εἰς τὸν κόσμον.

2. Ἡ ἐκμετάλλευσίς τῶν εὐνοϊκῶν συνθηκῶν.

Οἱ Μαρξισταὶ καὶ ἐν γένει οἱ ὄπαδοὶ τῶν πάσης φύσεως κοινω-
νιστικῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, παραδέχονται ὅτι ὁ ἐκ τῶν «ἰδρυτῶν» τοῦ
νεωτέρου κοινωνισμοῦ Κάρολος Μάρξ, ἦτο μέγιστη διάνοια· καὶ ὅτι
ἀποτελεῖ, ὡς ἐκ τούτου, ἓνα τῶν σπουδαιότερων πνευμάτων, ἐξ ὧν
ἐνεφάνησαν ποτὲ εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐπεζήτησαν νὰ καταλάβουν μίαν
θέσιν εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ· ἐπομένως μίαν μεγαλοφυΐαν.

Ἡ ἀποψὶς αὕτη τῶν κοινωνιστῶν εἶνε τοῦλάχιστον ἀμκρίβητος.
Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἐνταῦθα ν' ἀποδείξωμεν ἂν ὁ Κά-
ρολος Μάρξ ὑπῆρξε ἢ ὄχι μέγας ἀνὴρ, παρερχόμεθα τὸ ζήτημα αὐτό,
ἀφήνοντες εἰς ἄλλους τὴν ἔρευνάν του. Θὰ περιορισθῶμεν ἐπομένως
νὰ ἐξετάσωμεν ἀπλῶς τὴν προσωπικὴν τοῦ μόνον συμβολῆν, διὰ τὴν
διάδοσιν τῶν κοινωνιστικῶν ἰδεῶν εἰς τὸν κόσμον.

Ἐν σχέσει λοιπὸν πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ
παραδεχθῶμεν, ἀσχέτως πάσης γνώμης διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς διανοίας
του, ὅτι ἡ προσωπικὴ του συμβολὴ ὑπῆρξε πράγματι σημαντικὴ. Συ-
νετέλεσαν βεβαίως εἰς τοῦτο καὶ ἄλλοι λόγοι. Δὲν δυνάμεθα ὅμως ν'
ἀρνηθῶμεν, ὅτι εἰς τὴν εὐστροφίαν τοῦ πνεύματός του καὶ τὴν ὀξυ-
δέρκειάν του ὀφείλονται πολλά. Ἐν ἑξ αὐτῶν λ. χ. εἶνε τὸ γεγονὸς
ὅτι ὁ Κ. Μάρξ ἠδυνήθη πρῶτος ν' ἀντιληφθῆ, εἴτε μόνος, εἴτε κατό-
πιν ὑποδείξεων ἄλλων, τὴν σπουδαιότητα τοῦ μόλις ἀρξαμένου νὰ
δημιουργῆται κατὰ τὴν ἐποχὴν του ἐργατικοῦ ζητήματος, μὲ τὸ ὅποιον
βραδύτερον ἔμελλον ν' ἀσχοληθοῦν νομοθέται, ὑπουργοί, πρωθυ-
πουργοὶ καὶ βασιλεῖς ἀκόμη, παραλλήλως πρὸς διεθνεῖς ὀργανισμούς.
Συνεπεία δὲ τούτου ἔσπευσε νὰ ἐπωφεληθῆ αὐτοῦ, τῆ συνεργασίᾳ δια-
φόρων ὁμοειδῶν του.

Ὁ ἐργατικὸς κόσμος τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἦτο ποικίλης προελεύ-
σεως. Πτωχεύσαντες ἔμποροι, ἀποτυχόντες ἐπιχειρηματῆαι, ἐκπεσόν-
τες εὐγενεῖς καὶ τιτλοῦχοι, τεχνῖται, ἀγρόται, τυχодиῶκται, κλπ. ὅλοι
αὐτοὶ συνέρρεον εἰς τὰ μόλις ἰδρυσόμενα τότε ἐργοστάσια καὶ ἀνεζή-
τουν εἰς τὴν βιομηχανίαν τὰ μέσα συντηρήσεως καὶ ζωῆς, γινόμενοι
ἐργάται.

Ἡ ἔλλειψις ὁμοιογενείας, ὀργανώσεως, προσαρμογῆς καὶ ἐσωτε-
ρικῆς συνθέσεως τοῦ κόσμου τούτου ἦτο φυσικὴ. Τὸ φαινόμενον ἐπο-
μένως ἦτο ἀξιοπρόσεκτον, ὡς τοιοῦτον δὲ προσήλκυσε τὴν προσοχὴν
τοῦ νέου τότε καὶ ἀνησύχου Καρόλου Μάρξ, ὅστις ἀνεζήτηε εὐκαιρίας
πρὸς δράσιν. Ἄλλωστε, ὅπως καὶ προηγουμένως εἶπαμεν, εἶχεν ὑπο-
δειχθῆ ἤδη εἰς αὐτὸν ἡ ἀνάγκη τῆς κατακτήσεως τοῦ προλεταριάτου,
πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἑβραϊκῶν σκοπῶν. Οὕτω ὁ Μάρξ ἐπελήφθη

τοῦ ζητήματος καὶ ἠσχολήθη μὲ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Δὲν περιορίσθη δὲ ἀπλῶς εἰς τὴν ὑπόδειξιν τῶν ἐνδεδειγμένων λύσεων, ὅπως πράττουν πολλοὶ μελετηταὶ τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων. Ἐσπευσε καὶ νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς εὐκαιρίας, διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν δύναμιν τοῦ ἀνερματίστου τότε κόσμου τῶν ἐργατῶν, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν φυλετικῶν του ἐπιδιώξεων ἀφ' ἑνὸς καὶ ἐπιτυχίαν τῶν ἀτομικῶν του σκοπῶν ἀφ' ἑτέρου. Πρὸς τοῦτο ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἰδρύσεως, διευθύνσεως καὶ καθοδηγήσεως ἐργατικῶν ὀργανώσεων, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὴν θεωρητικὴν διδασκαλίαν του, καὶ ἀπετέλει πάντοτε τὸν μοχλὸν τῆς κινήσεώς των ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς ἢ ἀφανοῦς. Τὸ ἔργον τοῦτο δὲ ἐσυνέχισε κατόπιν καθ' ὅλον τὸν βίον του παρὰ τὰς μεγάλας περιπετείας του.

Ἐντεῦθεν κατὰ τὸ ἔτος 1863, κατόπιν μακρᾶς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας καὶ ὄχι ἐντελῶς τυχαίως, ὅπως λέγουν διάφοροι σοσιαλισταί, ἐπέτυχε τὴν ἰδρυσιν τῆς πρώτης διεθνοῦς ἐνώσεως τῶν ἐργατῶν ἐν Λονδίῳ, εἰς τὴν ὁποίαν μετέσχον ἀντιπρόσωποι ἐργατικῶν ὀργανώσεων πολλῶν χωρῶν. Ἐννοεῖται ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοὶ ἦσαν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁμοειθεῖς τοῦ Μάρξ, ἤτοι διανοούμενοι Ἑβραῖοι, οἵτινες ἀθροόμενοι ὑπ' αὐτοῦ, ἔσπευσαν ν' ἀναμιχθῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς ὀργανώσεως τοῦ προλεταριάτου.

Οἱ πρὸ τοῦ Μάρξ κοινωνικοὶ μεταρρυθμισταί, δὲν εἶχον τοιαύτας ἀντιλήψεις. Διὰ τοῦτο δὲ ἀκριβῶς καὶ αἱ θεωρίαι των ἀνήκουν πλέον εἰς τὴν ἱστορίαν. Ἦθελον βεβαίως νὰ μεταβάλουν τὴν σύνθεσιν καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς κοινωνίας· ἀλλὰ τοῦτο ὁμαλῶς καὶ ἐκουσίως, ὄχι δὲ χάριν τῶν ἐργατῶν μόνον, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ. Καὶ πρὸς τοῦτο ἰδρυσον ἀποικίας τῶν ὀπαδῶν των, πρὸς δημιουργίαν νέας κοινωνίας. «Πολιτικοὶ ἢ κοινωνικοὶ ἀγῶνες, ἀγῶνες τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ τῶν λοιπῶν τοιούτων, δημοκρατία καὶ ἐκπόρθησις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ προλεταριάτου, ταῦτα πάντα ἦσαν καινοτομίαι, ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς δράσεως ἀνδρῶν ὡς ὁ Ὄουεν, ὁ Σαὶν Σιμόν, ὁ Φουριέ, κλπ.» (1) Διὰ τοῦτο δὲ ὁ Κάρολος Μάρξ ἐπετέθη ἐναντίον αὐτῶν καὶ τοὺς ὠνόμασεν «οὐτοπιστάς» (2).

Τὸ γεγονός τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ πρώτη καὶ σπουδαιότερα, δύνα-

(1) Herkner, μνημ. ἔργον, σελ. 233.

(2) Οὐτοπισταί, = ὀπαδοὶ τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ σχεδίου τοῦ Ἄγγλου Θωμᾶ Μώρου, τὸ ὅποιον γνωρίζομεν ἤδη. Μεταφορικῶς ἡ λέξις σημαίνει ἰδέαν ἀπραγματοποίητον, σχέδιον ἀνεφάρμοστον.

ταί τις νὰ εἶπη, προσωπική συμβολή τοῦ Κ. Μάρξ εἰς τὴν διάδοσιν τῶν κοινωνιστικῶν ἰδεῶν.

Ὡς δεύτερος συντελεστής ἐπιτυχίας, ὀφειλόμενος εἰς τὴν προσωπικήν συμβολὴν τοῦ Μάρξ ἐπίσης, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἡ μὲ οἰκονομικὸν περιεχόμενον ἐπένδυνσις τῶν ἀξιώσεων τοῦ προλεταριάτου. Ἡ ἔντεχνος δηλαδή μετάδοσις εἰς τοὺς μισθωτοὺς καὶ τοὺς πένητας τῆς ἐλπίδος, ἂν ὄχι τῆς βεβαιότητος, ὅτι μόνον διὰ τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ κοινωνισμοῦ θὰ ἠδύναντο νὰ βελτιώσουν τὰς συνθήκας τοῦ βίου των καὶ νὰ ἐπιβάλλουν τὰς θελήσεις των.

Ὁ Μάρξ ἐδίδαξεν ὅτι «μόνον λόγοι οἰκονομικοί, (συμφέροντος), διευθύνουν τὸν κόσμον· ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἠθικὰ ἐλατήρια εἰς τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων· ὅτι αἱ πατρίδες εἶνε ἐφεύρεσις τῶν πλουσίων πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐργατῶν», κλπ. Καὶ αὐτὸς ἐγαλούχισε τὸν ἐργατικὸν κόσμον μὲ τὰ ἰδανικὰ τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς διὰ τῆς πλειονοψηφίας καταλήψεως τῆς ἐξουσίας, τὰ ὅποια εἶχεν κηρύξει ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις, ὅπως γνωρίζομεν ἤδη. Συγχρόνως ὀμίλησεν πρῶτος εἰς αὐτοὺς περὶ διαμοιράσεως τῆς περιουσίας τῶν πλουσίων, τῆς πάλης τῶν τάξεων, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ πλειονοψηφία τῶν ἐργατῶν, κλπ. Καὶ ὅπως ἦτο φυσικόν, ἀνθρώποι ἀπλοῖ καὶ ἀμαθεῖς, ζῶντες ἀθλίαν ζωὴν, ὅπως ἔζων οἱ ἐργάται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἤκουσαν μὲ χαρὰν τὰ κηρύγματα ταῦτα. Ἐνεκα τούτου οὗτοι ἔσπευσαν εἰς τὰς ὀργανώσεις καὶ ἐπύκνωσαν τὰ μέλη αὐτῶν. Λιότι τὸ συμφέρον ἀποτελεῖ ὄντως σοβαρὸν ἐλατήριο κινήσεως τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων καὶ οἱ ἐργάται ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ συμφέροντά των εἰσερχόμενοι εἰς τὰς ὀργανώσεις.

«Χάρις εἰς τὴν ἐλπίδα, λέγει ὁ Γάλλος φιλόσοφος Γουσταῦος Λεμπόν, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ σοσιαλισμὸς φωτίζει τοὺς ἀποκλήρους τῆς ζωῆς, κατήντησε ν' ἀποτελέσῃ μίαν θρησκευτικὴν πίστιν, ἰσχυροτέραν ἀπὸ κάθε δόγμα. Ὡς γνωστὸν δὲ ἡ μεγάλη δύναμις τῆς πίστεως, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ διάδοσις της εἶνε ἀνεξάρτητος τοῦ ποσοῦ τῆς ἀληθείας, ἢ τῆς πλάνης τὴν ὁποίαν περιέχει. Εὐθύς ὡς πίστις τις κυριεύσῃ τὰς ψυχάς, δὲν φαίνεται πλέον ὁ παραλογισμὸς της καὶ τὸ λογικὸν δὲν τὴν ἐπηρεάζει. Αἱ ἐλπίδες, τὰς ὁποίας ὁ σοσιαλισμὸς ὑποβάλλει εἰς τοὺς ὀπαδούς του, εἶνε ἡ δύναμις του. Ἐκαστος ἀναλόγως τῶν ὀνείρων του, τῶν φιλοδοξιῶν του, τῶν πόθων του, προσδοκᾷ ἐκ τοῦ σοσιαλισμοῦ πράγματα, τὰ ὅποια οἱ ἰδρυταὶ τῆς νέας πίστεως, δὲν ἐφαντάσθησαν ποτὲ ὅτι θὰ τοὺς ἔδιδεν. Τὸ ἄθροισμα ὅλων τούτων τῶν ὀνείρων, τῶν δυοαρρεσκειῶν, καὶ τῶν ἐλπίδων, δίδει εἰς τὴν νέαν πίστιν τὴν ἀδιαφιλονείκητον ἰσχύον

της. Ὁ σοσιαλισμὸς ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν κατάλληλον στιγμήν, καθ' ἣν ἡ δύναμις τῶν παλαιῶν θεοτήτων εἶχεν ὠχριάσει καὶ ἐπειδὴ οὗτος προσέφερεν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὄνειρα εὐδαιμονίας, κατώρθωσε, φυσικά, νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν των...» (1)

Τρίτον συντελεστὴν διαδόσεως τῶν κοινωνιστικῶν ἰδεῶν, ὀφειλόμενον ἐπίσης εἰς τὸν Μάρξ, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀποτελεῖ ἡ διεθνοποίησις, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος· ἐπετεύχθη δ' αὕτη διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐργατικῶν ὀργανώσεων καὶ πολιτικῶν κέντρων καὶ συνδέσμων πληροφοριῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας, τῆ συνεργασίᾳ τῶν ἑκασταχοῦ διανοουμένων ὁμοειθῶν του. Ὁ Κάρολος Μάρξ δηλαδή, δὲν περιορίσθη εἰς μίαν μόνον ἐργατικὴν ὀργάνωσιν, εἰς μίαν πόλιν, εἰς μίαν χώραν. Ἡ περιπετειώδης ζωὴ του ἀφ' ἑνός, καὶ ὁ σύνδεσμός του μὲ τὰς μυστικὰς ὀργανώσεις ἀφ' ἑτέρου, ἐπέτρεψαν ὅπως οὗτος ἔλθῃ διὰ μέσου αὐτῶν εἰς ἐπαφὴν καὶ ἐπικοινωνίαν μὲ διαφόρους ἄλλους διανοουμένους ὁμοιόησκους του ἀνὰ τὰ διάφορα ἔθνη. (Ὅτω παρεσχέθη εἰς αὐτὸν ἡ εὐκαιρία διὰ τὴν ἰδρύσιν ἐργατικῶν ὀργανώσεων εἰς ὅλα τὰ κράτη, εἰς τὰ ὅποια ἀνεπτύσσετο τότε ἡ βιομηχανία, τὰς ὁποίας κατόπιν συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Α'. διεθνή.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον «ὁ περίφημος διὰ τὸν σκανδαλώδη βίον του καὶ τὰς περὶ ἐλευθέρου ἔρωτος ἰδέας του Φερδινάνδος Λασσάλ, (Lassalle), Ἰουδαῖος καὶ ἀπόγονος οἰκογενείας Ραββίνων ὡσαύτως, φίλος δὲ καὶ οἰκονομικὸς χορηγὸς τοῦ Μάρξ, μετὰ τοῦ Σίνκερ ἰδρυσαν «τὸ Γενικὸν ἐργατικὸν σωματεῖον» ἐν Γερμανίᾳ. Οἱ Β. Ἄντλερ καὶ Ἄαρὸν Λίμπερμαν, ὀργάνωσαν τοὺς ἐργάτας ἐν Αὐστρίᾳ. Οἱ Φρίμπουργκ, Λέων Φράγκελ καὶ Χαλμαγιέ ἐν Γαλλίᾳ· ὁ Τζαίημς Κοὲν ἐν Δανίᾳ, ὁ Ντομπρογιάννου Τσερέα ἐν Ρουμανίᾳ, οἱ Λεὼν καὶ Κὰν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, καὶ διάφοροι ἄλλοι ἀλλαχοῦ» (2).

Οὗτοι ὅλοι σχεδὸν ἦσαν Ἰουδαῖοι, ὅπως καὶ ἐκ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἄλλωστε διαπιστοῦται, καὶ συνετέλεσαν ὅπως τὸ Μαρξιστικὸν κήρυγμα λάβῃ μεγάλην ὄψιν.

Οἱ ὡς ἄνω ἀπαριθμηθέντες τρεῖς συντελεσταί, εἶνε οἱ κυριώτεροι ἐξ ἐκείνων οἵτινες δύνονται ν' ἀποδοθοῦν εἰς τὴν προσωπικὴν συμβολὴν τοῦ Καρόλου Μάρξ. Οἱ λοιποὶ ὀφείλονται εἰς τὴν παράλειψιν τοῦ καθήκοντος τῶν ἀρμοδίων δυνάμεων τοῦ ἀστικοῦ καθεστώτος, περὶ τῶν ὁποίων ἤδη ὁ λόγος.

(1) La psychologie du socialisme, preface de la 1ère édition, (p. X, XII).

(2) Ν. Βέρρος, εἰς τὰ προμνημονευθέντα ἄρθρα του.